

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας
Τάξεως για το νομοσχέδιο «Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός)
Νόμος του 2022»**

Παρόντες:

Νίκος Τορναρίτης, πρόεδρος	Γιώργος Κουκουμάς
Φωτεινή Τσιρίδου	Χριστιάνα Ερωτοκρίτου
Νίκος Γεωργίου	Πανίκος Λεωνίδου
Άριστος Δαμιανού	Χαράλαμπος Θεοπέμπτου
Ανδρέας Πασιουρτίδης	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 11 και 20 Μαΐου και την 1^η και στις 8 Ιουνίου 2022. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής ο Υπουργός Εσωτερικών συνοδευόμενος από αρμόδιους υπηρεσιακούς, εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, της Αστυνομίας Κύπρου, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Συνδέσμου Αστυνομίας Κύπρου (ΣΑΚ), του Κλάδου Αστυνομικού Σώματος της Ανεξάρτητης Συντεχνίας Δημοσίων Υπαλλήλων Κύπρου (ΚΑΣ-ΑΣΔΥΚ) και του Κλάδου Αστυνομικού Σώματος ΙΣΟΤΗΤΑ.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Σωτήρης Ιωάννου και Κωστής Ευσταθίου και τα μη μέλη της επιτροπής κ. Ζαχαρίας Κουλίας και Αλέκος Τρυφωνίδης.

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Αστυνομίας Νόμου, ώστε να καταστεί δυνατή η πρόσληψη συμβασιούχων ειδικών αστυνομικών για την εκτέλεση βοηθητικών και υποστηρικτικών καθηκόντων για την αντιμετώπιση των

μεταναστευτικών ροών και γενικά των θεμάτων μετανάστευσης στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της αστυνομίας.

Ειδικότερα, με τον προτεινόμενο νόμο προβλέπονται:

1. η δυνατότητα του Αρχηγού Αστυνομίας, με την έγκριση του αρμόδιου υπουργού, να προσλαμβάνει στην αστυνομία ειδικούς αστυνομικούς με σύμβαση ορισμένου χρόνου,
2. σχετική εξουσιοδότηση για έκδοση από το Υπουργικό Συμβούλιο, μετά από προηγούμενη γνώμη του αρχηγού, κανονισμών που προβλέπουν τη διαδικασία πρόσληψης, τα απαιτούμενα προσόντα, τη διάρκεια της υπηρεσίας, τα καθήκοντα και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εκτέλεση των πιο πάνω αναφερόμενων υποστηρικτικών καθηκόντων των συμβασιούχων ειδικών αστυνομικών και
3. η εξουσία του Υπουργικού Συμβουλίου να καθορίζει την αμοιβή, το ωράριο εργασίας, την άδεια απουσίας και την άδεια ασθενείας των εν λόγω αστυνομικών.

Σημειώνεται επίσης ότι το υπό εξέταση νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων και εξετάστηκε από την επιτροπή μαζί με τους κανονισμούς που τιτλοφορούνται «Οι περί Συμβασιούχων Ειδικών Αστυνομικών (Διαδικασία Πρόσληψης και Συναφή Θέματα) Κανονισμοί του 2022». Ωστόσο, για λόγους που άπτονται νομικών ζητημάτων και ειδικότερα για σκοπούς θέσπισης της σχετικής εξουσιοδότησης έκδοσης των υπό αναφορά κανονισμών με βάση τις πρόνοιες του προτεινόμενου νομοσχεδίου, κρίνεται σκόπιμο όπως οι εν λόγω κανονισμοί τεθούν ενώπιον της ολομέλειας του σώματος προς έγκριση σε μεταγενέστερο στάδιο, αφού προηγηθεί η ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην εισηγητική έκθεση που συνοδεύει το νομοσχέδιο, ο καθ' ύλην αρμόδιος υπουργός για θέματα μετανάστευσης, με σχετική επιστολή προς τη Γενική Διευθύντρια της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών

Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αιτήθηκε χρηματοδότηση για την επιτήρηση της Πράσινης Γραμμής, αίτημα το οποίο αντιμετωπίστηκε θετικά και ήδη η σχετική δαπάνη τροχοδρομείται να υποβληθεί στα πλαίσια συγκεκριμένου χρηματοδοτικού προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στα πλαίσια της συζήτησης του νομοσχεδίου, ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ενημέρωσε την επιτροπή ότι απώτερος στόχος του νομοσχεδίου είναι η ενίσχυση της Αστυνομίας Κύπρου με ανθρώπινο δυναμικό, ώστε να επιτευχθεί η αποτελεσματική διαχείριση των αυξημένων μεταναστευτικών ροών.

Ειδικότερα, ο ίδιος εκπρόσωπος διευκρίνισε ότι:

1. οι συμβασιούχοι ειδικοί αστυνομικοί θα τοποθετηθούν στην Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αστυνομίας Κύπρου,
2. ο αριθμός συμβασιούχων ειδικών αστυνομικών των οποίων σκοπείται η πρόσληψη ανέρχεται στους τριακόσιους (300) και η εποπτεία αυτών θα ανατεθεί σε αστυνομικούς που κατέχουν τον βαθμό του Λοχία,
3. οι συμβασιούχοι ειδικοί αστυνομικοί θα προσλαμβάνονται για αρχική περίοδο υπηρεσίας διάρκειας δεκαοκτώ (18) μηνών η οποία θα δύναται να ανανεωθεί άπαξ για περαιτέρω χρονική περίοδο δέκα (10) μηνών,
4. τα καθήκοντά τους θα περιορίζονται σε θέματα μετανάστευσης, ήτοι στην επιτήρηση σημείων διέλευσης παράτυπων μεταναστών κατά μήκος της Πράσινης Γραμμής, στον έλεγχο παράτυπων μεταναστών και παράνομης εργοδότησης αυτών, στη μεταφορά και συνοδεία παράτυπων μεταναστών, στην περιφρούρηση και φύλαξη κέντρων υποδοχής ή φιλοξενίας αιτητών ασύλου ή χώρων κράτησης παράτυπων μεταναστών και στις διαδικασίες απέλασης παράτυπων μεταναστών,

5. υφίσταται υποχρέωση της Κυπριακής Δημοκρατίας, η οποία απορρέει από τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 866/2004 του Συμβουλίου (στο εξής «Κανονισμός για την Πράσινη Γραμμή»), να επιτηρεί την Πράσινη Γραμμή και
6. τα προσόντα πρόσληψης καθορίστηκαν στους πιο πάνω αναφερόμενους κανονισμούς κατ' αναλογία των όσων ισχύουν και εφαρμόζονται στην Εθνική Φρουρά για την πρόσληψη των Συμβασιούχων Οπλιτών (ΣΥΟΠ).

Ο Υπουργός Εσωτερικών επισήμανε στην επιτροπή ότι επιβάλλεται η επιτήρηση της Πράσινης Γραμμής στη βάση σχετικού σχεδιασμού κατά το πρότυπο των μέτρων που υιοθετήθηκαν από άλλες ευρωπαϊκές χώρες οι οποίες αντιμετωπίζουν ανάλογα προβλήματα με την αύξηση των μεταναστευτικών ροών, παρ' όλον ότι αυτή δε συνιστά εξωτερικό σύνορο της Δημοκρατίας. Επιπρόσθετα, αναφέρθηκε στις υποχρεώσεις της Δημοκρατίας για επιτήρηση της Πράσινης Γραμμής, οι οποίες απορρέουν από τον Κανονισμό για την Πράσινη Γραμμή. Ο ίδιος σημείωσε ότι το φαινόμενο της μαζικής μετανάστευσης, ιδίως διαμέσου της Πράσινης Γραμμής, αποτελεί θέμα εθνικής ασφάλειας και λαμβάνει διαστάσεις εκτάκτου ανάγκης. Παράλληλα, αναφέρθηκε στον ρόλο της Τουρκίας στην επιδείνωση του μεταναστευτικού προβλήματος στη Δημοκρατία και επιπρόσθετα παρουσίασε στατιστικά στοιχεία για τις ροές αιτητών ασύλου, την αυξητική τάση, το δημογραφικό τους προφίλ, καθώς και για τις διενεργηθείσες απελάσεις.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών, επαναλαμβάνοντας την ανάγκη για άμεση λήψη μέτρων περιορισμού των μεταναστευτικών ροών στη Δημοκρατία, δήλωσε ότι, προς επίτευξή του στόχου αυτού, είναι επιβεβλημένη η ενίσχυση της αστυνομίας με επιπλέον προσωπικό επιφορτισμένο με καθήκοντα επί θεμάτων μετανάστευσης. Επίσης, πληροφόρησε την επιτροπή ότι για το σκοπό αυτό, παράλληλα με την προώθηση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και των σχετικών κανονισμών,

προωθούνται επιπρόσθετα μέτρα, περιλαμβανομένης της εγκατάστασης φυσικών εμποδίων και ηλεκτρονικού συστήματος επιτήρησης υπό την ευθύνη του Υπουργείου Άμυνας κατά μήκος της Πράσινης Γραμμής.

Ο Αρχηγός της Αστυνομίας αναφέρθηκε στην αναγκαιότητα επιτήρησης της Πράσινης Γραμμής επισημαίνοντας τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται στις Αρχές της Δημοκρατίας για την επιτήρηση αυτής από τον Κανονισμό για την Πράσινη Γραμμή, παρ' όλο που αυτή δε συνιστά σύνορο της Δημοκρατίας. Ο ίδιος ενημέρωσε την επιτροπή ότι έχει γίνει προκαταρκτικός σχεδιασμός ως προς την αξιοποίηση των προσώπων που θα προσληφθούν αναφορικά με την επιτήρηση της Πράσινης Γραμμής, ενώ σε σχέση με την εκπαίδευσή τους δήλωσε ότι θα υποβάλλονται σε εκπαίδευση διάρκειας έξι (6) εβδομάδων. Περαιτέρω, σημείωσε ότι κρίθηκε προτιμότερη η προώθηση της προτεινόμενης ρύθμισης, αντί να ακολουθηθεί η υφιστάμενη διαδικασία πρόσληψης μελών της αστυνομίας, διότι η τελευταία είναι χρονοβόρα και ως εκ τούτου δε θα επιτυγχάνετο άμεσα ο επιδιωκόμενος σκοπός.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας αναφέρθηκε στις υποχρεώσεις επιτήρησης της Πράσινης Γραμμής, οι οποίες προκύπτουν από τον Κανονισμό της Πράσινης Γραμμής. Ειδικότερα, αναφέρθηκε στους ελέγχους που η Δημοκρατία υποχρεούται να διενεργεί στα πρόσωπα που διέρχονται από την Πράσινη Γραμμή και στην υποχρέωση διασφάλισης ότι πρόσωπα θα διέρχονται μόνο από τα καθορισμένα από τη Δημοκρατία σημεία διέλευσης.

Ο εκπρόσωπος του ΣΑΚ αναφέρθηκε στην αυξανόμενη ροή μεταναστών και στα προβλήματα που αυτή συνεπάγεται. Ωστόσο, εξέφρασε την αντίθεση του συνδέσμου στις προτεινόμενες ρυθμίσεις, προκρίνοντας ότι το πρόβλημα χρήζει ολιστικής διαχείρισης και αντιμετώπισης, σημειώνοντας ότι προτεραιότητα των Αρχών πρέπει να αποτελέσει η στελέχωση της αστυνομίας με μόνιμα μέλη, τα οποία θα υποβάλλονται

στην απαραίτητη εκπαίδευση. Προς τούτο ενημέρωσε την επιτροπή ότι σήμερα εκκρεμεί η πλήρωση εξακοσίων (600) μόνιμων θέσεων στην αστυνομία.

Ο εκπρόσωπος του ΚΑΣ-ΑΣΔΥΚ, τόσο ενώπιον της επιτροπής όσο και με σχετικό σημείωμα, ημερομηνίας 11 Μαΐου 2022, αναγνώρισε την ανάγκη αναχαίτισης των μεταναστευτικών ροών διά της ενίσχυσης των ελέγχων στα σημεία διέλευσης, ωστόσο εξέφρασε τη διαφωνία του κλάδου με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις. Ειδικότερα, επέστησε την προσοχή της επιτροπής στον κίνδυνο δημιουργίας μίας νέας τάξης μελών της αστυνομίας, με ενδεχόμενο να προκληθούν προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία του σώματος, και διακύβευσης εργασιακών δικαιωμάτων. Περαιτέρω, έθεσε σειρά ερωτημάτων αναφορικά με τον τρόπο ενσωμάτωσης των ειδικών συμβασιούχων στην ιεραρχία της αστυνομίας. Τέλος, εισηγήθηκε την πρόσληψη μόνιμου προσωπικού στην αστυνομική δύναμη για επίλυση του προβλήματος.

Ο εκπρόσωπος του Κλάδου Αστυνομικού Σώματος ΙΣΟΤΗΤΑ με σχετικό υπόμνημα, ημερομηνίας 11 Μαΐου 2022, το οποίο κατέθεσε στην επιτροπή, εξέφρασε τη διαφωνία του κλάδου με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, αναφέροντας μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Η πρόσληψη ειδικών συμβασιούχων αστυνομικών θα δημιουργήσει πρόβλημα στην ιεραρχική εποπτεία αυτών και εν γένει θα διακυβεύσει την εύρυθμη λειτουργία της αστυνομίας.
2. Οι επιχειρησιακές ανάγκες οι οποίες προέκυψαν εξαιτίας της αύξησης των μεταναστευτικών ροών δύναται να αντιμετωπιστούν με την πρόσληψη μόνιμων ειδικών αστυφυλάκων, δεδομένης της μονιμότητας του μεταναστευτικού φαινομένου.
3. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις χαρακτηρίζονται από ασάφειες και ανακρίβειες οι οποίες πλήττουν την ασφάλεια δικαίου.

Ακολούθως ο ίδιος εκπρόσωπος, παρά τη γενική διαφωνία του με το νομοσχέδιο, με νέο υπόμνημά του, ημερομηνίας 20 Μαΐου 2022, το οποίο κατατέθηκε εκ μέρους του συνδέσμου, εισηγήθηκε τροποποιήσεις στις προτεινόμενες ρυθμίσεις, οι περισσότερες των οποίων αφορούν τις πρόνοιες των πιο πάνω αναφερόμενων κανονισμών, ώστε μεταξύ άλλων:

1. να εξασφαλιστεί η τοποθέτηση των ειδικών συμβασιούχων αστυνομικών σε συγκεκριμένο τμήμα της αστυνομίας, του οποίου η καθ' ύλην αρμοδιότητα θα εξαντλείται στη διαχείριση μεταναστευτικών θεμάτων,
2. να θεσπιστεί ως απαραίτητο προσόν πρόσληψης η επιτυχία σε ψυχομετρικές εξετάσεις και σε εξετάσεις της αγγλικής γλώσσας,
3. να απαλειφθεί η πρόνοια για κατοχή σχετικής βεβαίωσης από γυναικολόγο για τις γυναίκες υποψήφιες ως προϋπόθεσης για πρόσληψη,
4. να μην παραχωρείται στους εν λόγω συμβασιούχους αστυνομική ταυτότητα, άδεια οπλοφορίας και αστυνομική στολή και
5. να υπάγονται στην αρμοδιότητα της Ανεξάρτητης Αρχής Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας.

Στο στάδιο της μελέτης του νομοσχεδίου και των σχετικών κανονισμών, οι οποίοι, ως αναφέρθηκε πιο πάνω, συζητήθηκαν μαζί με το νομοσχέδιο, την επιτροπή απασχόλησαν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Η απουσία ολιστικής μελέτης αναφορικά με τις ανάγκες της αστυνομίας σε προσωπικό, οι οποίες προκύπτουν από το αυξανόμενο φαινόμενο της μετανάστευσης, και ο τρόπος ενσωμάτωσης των συμβασιούχων ειδικών αστυνομικών στην υφιστάμενη δομή του σώματος, ώστε να μη διασαλευτεί η εύρυθμη λειτουργία του.

2. Η εξέταση της επιλογής η πρόσληψη ειδικών αστυνομικών να γίνεται δυνάμει της υφιστάμενης νομοθεσίας της αστυνομίας, ώστε να στελεχωθεί περαιτέρω η αστυνομία, και η εξέταση της επιλογής σύστασης σώματος κατά το πρότυπο του εφεδρικού σώματος της αστυνομίας.
3. Η ανάγκη υιοθέτησης αδιάβλητων και κατάλληλων διαδικασιών πρόσληψης.
4. Τα ζητήματα διαχείρισης της Πράσινης Γραμμής και ειδικότερα τα ζητήματα αρμοδιότητας μεταξύ του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, του Υπουργείου Άμυνας, της Εθνικής Φρουράς και της Ειρηνευτικής Δύναμης των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο (UNFICYP).
5. Η φύση και το περιεχόμενο των χαρακτηριζόμενων ως «βοηθητικών και υποστηρικτικών καθηκόντων», με τα οποία θα επιφορτίζονται οι συμβασιούχοι ειδικοί αστυνομικοί.
6. Ο χρόνος ολοκλήρωσης των διαδικασιών πρόσληψης και εκπαίδευσης των συμβασιούχων ειδικών αστυνομικών.
7. Ο τρόπος διαχείρισης των μεταναστών, όταν διέρχονται από την Πράσινη Γραμμή.
8. Ο ενδεχόμενος συσχετισμός των προτεινόμενων ρυθμίσεων με την υποβολή αιτήματος αξιολόγησης για λήψη απόφασης του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για πλήρη ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στη Ζώνη Σένγκεν.
9. Η ενδεχόμενη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για συγχρηματοδότηση του κονδυλίου για την πρόσληψη των ειδικών συμβασιούχων αστυνομικών.

Για τα πιο πάνω ζητήματα, καθώς και για άλλα θέματα που προέκυψαν στα πλαίσια των συνεδριάσεων της επιτροπής, οι κυβερνητικοί αρμόδιοι υπέβαλαν γραπτώς τις θέσεις τους στην επιτροπή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της και αφού επέφερε στο κείμενο του

νομοσχεδίου επιμέρους νομοτεχνικές βελτιώσεις, ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεών του, κατέληξε στα ακόλουθα:

1. Ο πρόεδρος και τα μέλη της βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού υιοθετούν τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου και εισηγούνται την ψήφισή του σε νόμο.
2. Τα μέλη της βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Κόμματος, καθώς και τα μέλη της βουλευτές του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

14 Ιουνίου 2022

Αρ. Φακ.: 23.01.063.076-2022

ΣΓ/ΝΠ/ΧΜ/ΣΠ/ΜΕ